

Názov internej smernice	Ochrana ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby
Poradové číslo smernice	6 /2012
Dátum vyhotovenia internej smernice	20.6.2012
Platnosť internej smernice	01.7.2012
Interná smernica určená	Pre zamestnancov zariadenia VIA LUX
Vypracovali	PhDr. Cibriková Kristína Mgr. Ilková Magdaléna
Schválila	Ing. Nadežda Mudráková

Článok 1

Všeobecné ustanovenia

Ochrana ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby je zakotvená v Ústave Slovenskej republiky, vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v Európskej sociálnej charte, v zákone č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) a iných medzinárodných a všeobecne záväzných právnych normách a pravidlách občianskeho spoluzitia.

Poskytovateľ sociálnej služby podriaďuje svoju činnosť etickým princípom a všeobecným princípom sociálnej služby. Rešpektuje právo prijímateľa na dôstojnosť, sebaurčenie, súkromie a bezpečie. Ľudské práva a slobody prijímateľov sú vystavené vo vstupnej hale zariadenia.

Článok 2

Zásady poskytovania sociálnej starostlivosti

1. Zariadenie dodržiava zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnej služby - všetci prijímatelia v zariadení majú rovnaké práva a povinnosti bez ohľadu na vek, pohlavie, národnosť, rasu, náboženské vyznanie, sexuálnu orientáciu, sociálny pôvod.
2. Zariadenie akceptuje slobodnú vôľu prijímateľa – prijímateľ si zvolí druh, rozsah a spôsob poskytovaných služieb a nesie osobnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie.

Článok 3

Poučenie zamestnancov

1. Vedúci zamestnanec oboznámi svojich podriadených s ľudskými právami a slobodami prijímateľa.
2. Personálna referentka oboznámi každého novoprijatého zamestnanca, aby pri vykonávaní svojej práce dbal na to, aby práva a slobody prijímateľa boli dodržiavané.

Súhlas s oboznámením sa so základnými právami a slobodami prijímateľa, ako aj ich porozumenie každý zamestnanec potvrdí svojim podpisom. Každý zamestnanec bude rešpektovať tieto práva a slobody prijímateľa.

Článok 4

Práva prijímateľa

1. Zariadenie rešpektuje zásady rovnakého zaobchádzania a práva prijímateľa sociálnych služieb.
2. Pre zabezpečenie dôstojnosti prijímateľa dbá sa na:
 - ochranu života a zdravia,
 - osobnú slobodu,

- rešpekt k osobnej cti, dobrej povesti a mena.

3. Zariadenie vytvára také podmienky, aby bolo naplnené právo prijímateľa na:

a) *sebaurčenie*, a to predovšetkým:

- ochranu osobnej slobody,
- slobodu myslenia a náboženského vyznania,
- dôraz na osobný rozvoj.

b) *rešpekt súkromia* prijímateľa:

- nenarušovanie osobného priestoru,
- ochranu osobných údajov,
- dôvernosť informácií poskytnutých kompetentným odborným zamestnancom zariadenia v záujme riešenia problémov prijímateľa.

c) *vytváranie podmienok*, pre zabezpečenie práva prijímateľa *na bezpečie*:

- ochranu pred akýmikoľvek formami zneužívania, diskrimináciou a pod.

d) poskytovanie služby s prihliadnutím na *individuálne potreby* prijímateľa, aby prijímateľ nemusel ovplyvňovať služby neprípustnými (nezákonnými) prostriedkami (dary, úplatky a pod.).

Článok 5

Pravidlá pre ochranu práv prijímateľa sociálnej služby pred predsudkami a negatívnymi hodnoteniami

K zamedzeniu porušovania práv prijímateľa sociálnej služby, sú v zariadení VIA LUX nastolené jasné pravidlá, ktorými sa musia riadiť všetci zamestnanci:

- komunikujú a konajú slušne a správne,
- vytvárajú podmienky preto, aby prijímateľ sociálnej služby mohol robiť zmysluplné činnosti a žiť dôstojne,
- pomáhajú prijímateľovi sociálnej služby správne sa vyjadrovať a správať sa, obliekať sa, obklopovať sa vecami a vykonávať činnosti, ktoré sú adekvátne ich veku,

- správajú sa ku prijímateľovi sociálnej služby s rešpektom,
- predstavujú prijímateľa sociálnej služby menom, nie diagnózou,
- neoslovujú prijímateľa sociálnej služby podľa jeho zdravotného stavu, je neprípustné používať termíny ako "ležiak" a pod.,
- prístupujú k prijímateľovi sociálnej služby pozitívne,
- snažia sa ukázať, že prípadné problémy prijímateľa sociálnej služby sú prirodzeným javom,
- usilujú sa o to, aby život prijímateľa sociálnej služby bol čo najprirodzenejší,
- program voľnočasových aktivít prispôsobujú želaniam prijímateľa sociálnej služby,
- eliminujú nepriaznivé sprievodné javy spojené s chorobou,
- zvereňujú fotografie z rôznych spoločenských akcií na nástenke, aby si návštevníci zariadenia VIA LUX mohli predstaviť rozmanitosť života prijímateľa sociálnej služby,
- dodržia mlčanlivosť, pretože neopatrnosť a v mnohých prípadoch i nechťiac vypustené slová môžu mať zlý vplyv na prijímateľa sociálnej služby.

Zamedzenie stretu záujmov zariadenia so záujmami prijímateľov

Z dôvodu ochrany práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby je potrebné v situácii:

- keď je prijímateľ sociálnej služby pozbavený spôsobilosti na právne úkony a súdom ustanoveným opatrovníkom sa stáva zariadenie, dbať na zamedzenie stretu záujmov poskytovateľa a prijímateľa. V takomto prípade je potrebné za opatrovníka ustanoviť sociálnu pracovníčku a za kolízneho opatrovníka vedúci úseku starostlivosti o klienta.
- keď zamestnanec poskytne informácie, ktoré by viedli k akémukoľvek porušeniu ľudských práv a slobôd prijímateľa.

Týmito pravidlami sa riadia všetci zamestnanci zariadenia VIA LUX.

Článok 6

Poučenie prijímateľa o jeho právach a slobodách

1. Sociálny pracovník oboznámi a informuje v jeho zrozumiteľnej forme každého novoprijatého prijímateľa o tom, aké má práva a slobody.

2. Každý prijímateľ má možnosť sa o svojich právach a slobodách informovať u sociálnych pracovníčok alebo zodpovednej sestry.

Článok 7

Dohľad nad ochranou ľudských práv a slobôd

1. Sociálny pracovník si určí troch prijímateľov tzv. Radu prijímateľov, ktorá bude mať na starosti zabezpečovanie dohľadu nad ochranou ľudských práv a slobôd. Rada prijímateľov nahlási zistený stav bezodkladne sociálnemu pracovníkovi.
2. Sociálny pracovník vedie evidenciu o porušovaní ľudských práv a slobôd. Raz polročne informuje o zistenom stave vedúcu úseku starostlivosti o klienta.
3. V prípade ak by ktokoľvek zo zamestnancov videl alebo sa dozvedel o prípade porušovania práv a slobôd prijímateľa je povinný to bezodkladne nahlásiť sociálnemu pracovníkovi.
4. Sociálny pracovník to zaeviduje a bezodkladne to nahlási vedúcej úseku starostlivosti o klienta, aby mohla určiť nápravné opatrenia na odstránenie tohto problému.
5. Vedúca úseku starostlivosti o klienta nariadi nápravné opatrenia na odstránenie tohto problému.

Článok 8

Preventívne opatrenia

Zariadenie zabezpečuje:

- komunitný systém práce, ktorý zapája prijímateľov do života zariadenia ako partnerov pri poskytovaní sociálnych služieb;
- program komunitných stretnutí, ktorý je prioritne zameraný aj na zvyšovanie právneho vedomia prijímateľov;
- pravidelné zisťovanie spokojnosti prijímateľov (priama spätná väzba, ankety v rámci komunitných stretnutí, dotazníky a pod.);
- podporovanie ďalšieho vzdelávania zvyšovania odbornej spôsobilosti zamestnancov;

- pravidelnú supervíziu, ktorá napomáha zvyšovať kvalitu odbornej práce a podnecovať osobnostný rozvoj zamestnancov (napr. napomáha indentifikovať vlastné predsudky, stereotyp, ktoré by mohli mať za následok diskriminačné správanie voči určitej skupine alebo skupinám prijímateľov);
- prítomnosť interného psychológa, ktorá pomáha zamestnancom a prijímateľom identifikovať a riešiť situácie, kedy by mohlo dôjsť k porušovaniu práv prijímateľov.

Článok 9

Kontrolné opatrenia

1. Kontrola dodržiavania ľudských práv a slobôd sa môže vykonať kedykoľvek.
2. Kontrola sa vykonáva rozhovorom s prijímateľmi, nahliadnutím do evidencie porušovania práv a slobôd a taktiež na dodržiavanie nápravných opatrení. Kontrola sa vykonáva aj prostredníctvom dotazníka.
3. Vedúca úseku starostlivosti o klienta a sociálny pracovník má právo kedykoľvek po pracovnej dobe vstúpiť do zariadenia a skontrolovať stav dodržiavania ľudských práv a slobôd. Svoju kontrolu nahlási vopred riaditeľke zariadenia.
4. Raz ročne vedúca úseku starostlivosti o klienta uskutoční kontrolu na dodržiavanie ľudských práv a záznam z kontrolných činností predloží riaditeľke zariadenia.

Kontrolu môžu vykonávať: Riaditeľka zariadenia

Vedúca úseku starostlivosti o klienta

Sociálny pracovník

Všetci prijímatelia v zariadení sú rovní vo svojich právach a ľudskej dôstojnosti to znamená, že všetci majú rovnaké práva na zaradenie sa do spoločnosti, na užívanie hodnôt a produktov spoločnosti.

V Košiciach, dňa 20.6.2012

Ing. Nadežda Mudráková
riaditeľka